Вебинар: Вклучување на корисници на услуги и негуватели во грижа и истражување на менталното здравје

19 април 2021 година

15:00 - 17:00 часот по средноевропско време

Вклучувањето на корисниците на услуги во менталното здравје е признаено како „добра работа“, сепак, честопати останува нејасно што тоа значи и како може да се имплементира во пракса, особено во Југоисточна Европа (ЈИЕ). Таквата вклученост може да се однесува на различни аспекти на третманот, учеството во застапувањето / законодавството во заедницата и во истражувачки проекти за ментално здравје. Во ЈИЕ, сите три сегменти се се'уште се во зародиш, бидејќи нивниот развој започна во 2000-тите. Неодамна, направен е значителен напредок во врска со вклучувањето на корисниците во истражувањето, кое претходно беше во голема мера запоставена област. Истражувачкиот проект, финансиран од Европската комисија IMPULSE (2018-2021) има за цел да ја подобри грижата за лицата со психотични нарушувања (http://impulse.qmul.ac.uk/). Во рамките на IMPULSE, пет земји од ЈИЕ успешно формираа LEAP панели. LEAP вклучија лица со психотични нарушувања, кои со текот на времето развија многу уникатна експертиза во советувањето на истражувачите за ментално здравје во сите аспекти на процесот на истражување. Нивниот придонес го подобри квалитетот на истражувањето и помогна во толкувањето и ширењето на наодите од истражувањето. Овој настан обедини корисници на услуги, негуватели, експерти и истражувачи кои ја споделија својата работа и разговараа за вклученоста на корисниците на услуги во грижата и истражувањето на менталното здравје.

Видео-снимка од веб-семинарот е достапна тука:

Резиме на клучните пораки на вебинарот

Главни теми на дискусија:

- Дестигматизација на ментални болести
- Ангажман со корисници на услуги во истражување и услуги за ментално здравје

Цели на учење:

- Преглед на различни видови на вклученост на корисниците на услугата
- Копродукција на услуги за ментално здравје, застапување, советодавни истражувачи
- Улогата на организациите предводени од корисниците

<u>Прв панелист: Проф. Норман Сарториус (Здружение за подобрување на програмите за ментално здравје, Швајцарија)</u>

<u>Тема</u>: Борба против стигмата, 2021 година

Следниот текст е преземен од синопсис на слично предавање за стигмата, напишано и презентирано од професорот Сарториус за време на Светскиот конгрес за социјална психијатрија во 2019 година.

(Сарториус Н) (2020) Борба против стигмата 2020: Синопсис на презентацијата на предавањето на Yves Pelicier наградата на Светскиот Конгрес за социјална психијатрија, Букурешт, октомври 2019 година. Светска социјална психијатрија, том 2, издание 3, септември-декември 2020 година.)

Стигмата сѐ уште е врзана за менталните болести и за се што се однесува на нив. Добрата вест е што по програмата WPA Global Open the Doors против стигмата во последниве години се забележува развој на национални и регионални програми со цел да се намали стигмата во многу земји. Искуството стекнато во овие програми придонесе до преформулирање на парадигмите со кои се регулираат начините на приближување кон борбата против стигмата - развој од големо значење заради веројатноста стигмата на менталните болести да стане уште поопасна во иднина, од различни причини .

Сумирајќи, новите парадигми за работа против стигмата предлагаат програмите против стигмата да бидат насочени кон добро дефинирани групи на луѓе на кои треба да претходи истражување на нивните ставови и ситуации во кои ќе се сретнат со лица со ментални болести. Работата против стигмата не треба да се спроведува со кампањи, туку да стане рутински дел од програмата на здравствени услуги, планирана, трајна и финансирана, како и секоја друга витална функција на услугата. Во програмите против стигмата, напорите за зголемување на писменоста за менталното здравје треба да следат стекнување практични вештини што ќе им овозможи на луѓето да разберат и да работат со луѓе кои страдаат од ментални болести. Целта на програмите против стигмата треба да биде промена во однесувањето кон луѓето со ментални болести, не само декларација за променети ставови. Евалуацијата на успехот на програмите против стигмата треба да се бара во подобрувања на законите кои се однесуваат на ментални болести, во стапките на вработување на луѓе со ментални болести, во нивното прифаќање во заедницата, во домувањето и можностите за учество во заедницата. Крајната цел на програмите против стигмата не треба да биде заедниците да ги толерираат оние кои се ментално болни, туку тие да ги вклучуваат и да се однесуваат кон нив како и со кој било друг член на заедницата. Стигмата останува, засега, главната пречка за развојот на услугите за ментално здравје и за подобрувањето на судбината на луѓето кои имаат ментални болести. Важно е да се бориме против тоа и да ги искористиме сите можни средства за да ги спречиме или намалиме нејзините последици.

<u>Втор и трет панелист</u>: г-ѓа Тихана Мајсторовиќ (НВО Менсана, Босна и Херцеговина) и г-ѓа Ценана Никшиќ (член на LEAP, Босна и Херцеговина)

<u>Тема:</u> Терминологија за вклучување на корисниците на услугите и нивната улога во истражувањето и услугите

- Форми на вклучување на корисниците на услуги:
- Директна помош за други корисници
- Учество во законски законски процеси поради проблеми со менталното здравје
- Експертиза во истражувачки проекти поврзани со менталното здравје

Организациите предводени од корисниците се основани и управувани од корисници на услуги. Нивните цели се корисниците на ментално здравје да преземат поактивна улога во креирањето соодветни услуги за другите, да бидат дел од локалната заедница, да го намалат бројот на хоспитализации и да се вклучат во нивните заедници.

Преку вклучување на корисниците на услугата, корисниците имаат можност да им помогнат на другите, да развиваат нови улоги и да градат кредибилни и вредни односи со други корисници. Со вклучување на корисниците во истражување и услуги, им помагаат на професионалците да добијат целосно нова перспектива на нивната работа и истовремено им овозможуваат да ја одржуваат својата работа во допир со реалноста.

Начинот да се биде одржлив како организација предводена од корисникот е да се биде препознатлив, особено за владата.

За време на презентацијата, беше прикажано видео за активностите на Менсана. Може да се најде на следниот линк: https://youtu.be/F1c_VSRfjR8

Четврти и петти панелист: Мина Алексиќ (НВО Простор, Србија) и Босиљка Брдар (член на ЛЕАП, Србија)

Тема: Презентација на Водичот „Да работиме заедно“ кој опфаќа модел на успешен развој на кориснички организации.

Водичот е корисна алатка за водење на развојот на нови кориснички организации. Според член на групата ЛЕАП, корисниците сметаат дека е разбирлив и сеопфатен и состојбата во системот за ментално здравје е реално претставена. Може да им служи на корисниците како извор на корисни информации, но и како поттик за активно учество во подобрувањето на самиот систем на ментално здравје, преку сопствени искуства и набљудувања за време на нивниот третман, додека лекарите и другите професионалци заинтересирани за развој на слични организации можат да осознаат за успешни примери во регионот. За да може овој процес да се одвива успешно, важно е да се дефинираат улогите на професионалците и корисниците при развивање на корисничка организација.

Водичот е достапен на англиски, српски, албански, македонски, босански и црногорски јазик: http://impulse.qmul.ac.uk/dissemination/lets-work-together-booklet/

За време на презентацијата беше презентирано видео за создавање кориснички организации во Србија. Може да се најде на следниот линк: https://youtu.be/3lzhm5q1IKQ